

TORMOD TOBIASSEN, HALLGEIR ELSTAD, KRISTIN M. NORDERVAL

KRISTENDOMMENS HISTORIE

KRISTENDOMMEN OG KUNST I VESTEUEPEISK KULTUR

BILDER OG ARKITEKTUR

FAGBOKFORLAGET

TORMOD TOBIASSEN, HALLGEIR ELSTAD, KRISTIN M. NORDERVAL
KRISTENDOMMEN OG KUNST I VESTEUEPEISK KULTUR
BILDER OG ARKITEKTUR

149 sider, tilnærmet A5-format
75 bilder, de fleste i farger

Fagbokforlaget, 2006. ISBN 82-450-0150-3
(www.fagbokforlaget.no)

Innhold

Forord

Innledning 11

Kirkearkitektur og bilder med kristent innhold 11

Kirkene 11

Bildene 12

Epokene 13

Forskjellige kunstsyn 14

Ikonoklasme og forsvar for bilder 15

Kapittel 1 Oldtiden 16

Av Kristin Molland Norderval

Epoker og impulser 16
Kristen gravkunst 19
Innledning 19
Katakombene 20
Teknikk og stil 21
Symboler og innskrifter 22
Ulike temaer i den tidlige kunsten 22
Bibelske motiver 24
Sarkofager 27
Kirkearkitektur og kirkeutsmykning 29
Innledning 29
Huskirken i Dura Europos 30
Tituluskirker i Roma 31
Kirkebygging og utsmykning i Roma
under og etter keiser Konstantin 33
Kirker i Det hellige land 40

Kapittel 2 Middelalderen 42

Av Tormod Tobiassen

Epoker og impulser 42
Bysantinsk kunst 43
Innledning 43
Kirker 44
Ikoner 47
Ikonoklasmen 50
Karolingisk renessanse, cirka 750–1024 51
Innledning 51
Karl den store 52
Karolingisk-ottonske bilder 53
Førromansk kunst frem til cirka 1050 54
Romansk kirkekunst – fra cirka 1050 55
Innledning 55
Dekor og blanding av motiver 57
Kirker og klostre 57
Dekorerte bibler og bibelske bilder 59
Gotikken – fra cirka 1140 60
Innledning 60
Gotikkens begynnelse 61
Katedralen i Chartres 63
Gotisk skulptur 65
Illustrerte bibler 67
Giotto – et kunsthistorisk vendepunkt 67
Middelalderens kirkelige fromhet 69
Innledning 69
Krusifikset som fromhetstegn 71
Den kirkelige kunsten i Norge 72
Innledning 72
Stavkirkene 73
Steinkirkene 75
Nidarosdomen 78
Klostrene 80

Alterfrontaler, alterskap og krusifiks m.m. 81
Kirkesymbolikk 83

Kapittel 3 Renessansen, barokken og nytiden 85

Av Hallgeir Elstad

Epoker og impulser 85
Renessansen 86
Innledning 86
Karakteristiske trekk ved renessansekunsten 87
Kirkearkitektur 88
Peterskirken i Roma 88
Maleri og skulptur 90
Luthers reformasjon 95
Innledning 95
Billedstorm (ikonoklasme) 96
Luthers syn på bildene 97
Reformasjonens konsekvenser for kunsten 97
Reformert billedforståelse 99
Luthersk kirkeinteriør 99
Det katolske svar 100
Barokken 101
Innledning 101
Barokkens kristne arkitektur og skulptur 102
Barokkens kristne malerkunst 104
Norsk kirkekunst fra reformasjonen til cirka 1800 107
Innledning 107
Kirkearkitektur 107
Bilder og kirkeinteriør 109
Akantusen blomstrer 112
Kristen kunst på 1800- og 1900-tallet 113
Innledning 113
Nyklassisisme, nygotikk og modernitet
– kirkearkitekturen på 1800- og 1900-tallet 113
Kristen billedkunst på 1800- og 1900-tallet 115
Kort om norsk kirkekunst på 1800- og 1900-tallet 118
Innledning 118
Kirkearkitektur 118
Billedkunst 121

Kart 125

Kronologisk oversikt 126

Ord og begreper 130

Litteratur 140

Billedliste 147